

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

VŨ VĂN PHỤNG

ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC DÒN ĐIỀN, ĐỔI THỬA
TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ BỈM SƠN, TỈNH THANH HOÁ
GIAI ĐOẠN 2013 -2017

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên - Năm 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

VŨ VĂN PHỤNG

ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC DỒN ĐIỀN, ĐỔI THỬA
TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ BỈM SƠN, TỈNH THANH HOÁ
GIAI ĐOẠN 2013 -2017

Ngành: Quản lý đất đai

Mã số: 8. 85. 01. 03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS. Phan Đình Bình

Thái Nguyên - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn là trung thực, khách quan và chưa từng dùng để bảo vệ lấy bất kỳ học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng 10 năm 2018

Tác giả luận văn

Vũ Văn Phụng

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của nhiều đơn vị và cá nhân. Tôi xin ghi nhận và bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới những tập thể, cá nhân đã dành cho tôi sự giúp đỡ quý báu đó.

Xuất phát từ sự kính trọng và lòng biết ơn sâu sắc, tôi xin chân thành cảm ơn các thầy cô. Đặc biệt, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến thầy giáo PGS.TS Phan Đình Bình, người thầy kính mến đã hết lòng giúp đỡ và trực tiếp hướng dẫn tôi, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành đề tài này.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp quý báu và chỉ bảo tận tình của các thầy, cô giáo trong Khoa Quản lý đất đai - Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên; các tập thể và cá nhân đã tạo điều kiện để tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Qua đây tôi cũng xin gửi lời cảm ơn tới các bác, cô chú, anh, chị, các đồng chí lãnh đạo Ủy ban nhân dân thị xã Bim Sơn, các đồng chí lãnh đạo, chuyên viên Phòng Tài nguyên và Môi trường, Phòng Kinh tế, Phòng Thống kê, Trạm Bảo vệ thực vật và Ủy ban nhân dân các xã, phường đã tạo điều kiện cho tôi về thời gian và cung cấp số liệu giúp tôi thực hiện đề tài này.

Cuối cùng, tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới gia đình, người thân, bạn bè và đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tôi hoàn thành tốt việc học tập, nghiên cứu của mình trong suốt quá trình học tập vừa qua.

Tôi xin chân thành cảm ơn tất cả sự giúp đỡ quý báu đó!

Thái Nguyên, ngày tháng 10 năm 2018

Tác giả luận văn

Vũ Văn Phụng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của Đề tài.....	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở lý luận của đồn điền đổi thửa trong nông nghiệp.....	3
1.1.1. Khái niệm	3
1.1.2. Nguyên nhân	4
1.1.3. Mục đích.....	5
1.1.4. Vai trò của đồn điền đổi thửa đất nông nghiệp	5
1.2. Tình hình đồn điền đổi thửa trên thế giới và Việt Nam.....	7
1.2.1. Tình hình đồn điền đổi thửa trên thế giới.....	7
1.2.2. Tình hình đồn điền đổi thửa ở Việt Nam	9
1.3. Thực trạng đồn đổi ruộng đất ở tỉnh Thanh Hoá	16
1.3.1. Chủ trương của Đảng	16
1.3.2. Chủ trương ĐDDT của tỉnh Thanh Hóa.....	18
1.3.3. Quá trình chỉ đạo thực hiện Đồn điền đổi thửa và kết quả đạt được.....	19
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	23
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	23
2.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu.....	23
2.3. Nội dung nghiên cứu.....	23
2.3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội thị xã Bỉm Sơn	23
2.3.2. Tình hình sử dụng đất trên địa bàn thị xã Bỉm Sơn	23

2.3.3. Đánh giá công tác dồn điền đổi thửa đất nông nghiệp trên địa bàn thị xã Bim Sơn	23
2.3.4. Đánh giá tác động của công tác DĐĐT đất nông nghiệp trên địa bàn thị xã Bim Sơn đến việc sản xuất của nông hộ	23
2.3.5. Đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp sau dồn điền đổi thửa.....	24
2.4. Phương pháp nghiên cứu	24
2.4.1. Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp.....	24
2.4.2. Phương pháp thu thập số liệu thứ cấp	24
2.4.3. Phương pháp đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	25
2.4.4. Phương pháp xử lý số liệu.....	26
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	27
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội thị xã Bim Sơn	27
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	27
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	32
3.1.3. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của thị xã Bim Sơn....	36
3.2. Tình hình sử dụng đất đai tại thị xã Bim Sơn.....	36
3.3. Đánh giá công tác dồn điền đổi thửa ở thị xã Bim Sơn giai đoạn 2013-2017.....	39
3.3.1. Mục đích, nguyên tắc và quy trình thực hiện dồn điền đổi thửa.....	39
3.3.2 Kết quả dồn điền đổi thửa ở thị xã Bim Sơn.....	45
3.4. Đánh giá tác động của dồn điền đổi thửa đến sản xuất nông nghiệp của hộ gia đình, cá nhân	50
3.4.1. Tác động của dồn điền đổi thửa đến công tác quản lý và sử dụng đất nông nghiệp.....	50
3.4.2. Ảnh hưởng của dồn điền đổi thửa đến cơ cấu cây trồng, vật nuôi và quy mô sản xuất của 2 xã điều tra	52
3.4.3. Ảnh hưởng của dồn điền đổi thửa đến hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp của 2 xã Quang Trung và Hà Lan	54
3.4.4. Ảnh hưởng của dồn điền đổi thửa đến các vấn đề khác.....	59
3.4.5. Nhận xét chung về tác động của công tác dồn điền đổi thửa đến phát triển nông nghiệp của 2 xã điều tra	62

3.5. Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất sau công tác dồn điền đổi thửa.....	64
3.5.1. Giải pháp về chính sách	64
3.5.2. Giải pháp về tổ chức.....	65
3.5.3. Giải pháp về quản lý và sử dụng đất nông nghiệp	65
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	67
1. Kết luận.....	67
2. Kiến nghị.....	68
TÀI LIỆU THAM KHẢO	69

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Chú giải
BCĐ	: Ban chỉ đạo
CHN	: Cây hàng năm
CLN	: Cây lâu năm
CNH-HĐH	: Công nghiệp hoá- hiện đại hoá
DĐĐT	: Đồn điền đổi thửa
DĐRĐ	: Đồn đổi ruộng đất
DT	: Diện tích
GO	: Giá trị sản xuất
HTXNN	: Hợp tác xã nông nghiệp
IC	: Chi phí trung gian
KHSĐĐ	: Kế hoạch sử dụng đất
KHTS	: Khấu hao tài sản
LX	: Lúa xuân
LM	: Lúa mùa
MI	: Thu nhập hỗn hợp
NN	: Nông nghiệp
NTTS	: Nuôi trồng thuỷ sản
QH	: Quy hoạch
UBND	: Ủy ban nhân dân
TBKT	: Tiên bộ kỹ thuật
SL	: Sản lượng
VA	: Giá trị gia tăng
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1 Thay đổi quy mô đất nông nghiệp ở nông hộ (%).....	10
Bảng 1.2. Mức độ manh mún ruộng đất ở các vùng trong cả nước	11
Bảng 1.3. Mức độ manh mún ruộng đất ở một số tỉnh vùng ĐBSH.....	11
Bảng 1.4. Tình hình dồn điền đổi thửa ở một số địa phương	15
Bảng 3.1. Kết quả phân loại đất thị xã Bim Sơn.....	29
Bảng 3.2. Các chỉ tiêu kinh tế chủ yếu qua các năm.....	32
Bảng 3.3. Các chỉ tiêu về dân số qua các năm	33
Bảng 3.4. Hiện trạng sử dụng đất thị xã Bim Sơn năm 2017	37
Bảng 3.5. Thực trạng ruộng đất nông nghiệp thị xã Bim Sơn trước và sau dồn điền đổi thửa	45
Bảng 3.6. Tình hình cơ bản của các hộ điều tra năm 2017	47
Bảng 3.7. Kết quả dồn điền đổi thửa ở 2 xã điều tra.....	48
Bảng 3.8. Biến động diện tích đất nông nghiệp 2013- 2017 thị xã Bim Sơn	51
Bảng 3.9. Số lượng trang trại trước và sau ĐDDT tại 2 xã điều tra	53
Bảng 3.10. Hiệu quả kinh tế một số loại hình sử dụng đất trên 1 ha đất nông nghiệp trước và sau dồn điền đổi thửa của xã Quang Trung	54
Bảng 3.11. Hiệu quả kinh tế một số loại hình sử dụng đất trên 1 ha đất nông nghiệp trước và sau dồn điền đổi thửa của xã Hà Lan.....	55
Bảng 3.12. Diện tích đất giao thông, thủy lợi trước và sau dồn điền đổi thửa tại xã Hà Lan và xã Quang Trung.....	59
Bảng 3.13. Kết quả phỏng vấn nông hộ sau dồn điền đổi thửa tại xã Hà Lan và xã Quang Trung.....	61

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Cơ cấu đất đai theo mục đích sử dụng tại thị xã Bim Sơn.....	38
Hình 3.2. Sơ đồ quy trình thực hiện dồn điền đổi thửa tại thị xã Bim Sơn	42